

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

DSR-I.055.1.2023.AM
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Szanowne Panie,
zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, w związku z petycją złożoną w dniu 6 grudnia 2023 r. do Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz petycją złożoną w dniu 19 grudnia 2023 r. do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wprowadzenia zmian w programie "Maluch + 2022-2029" mających na celu powszechne dofinansowanie funkcjonowania wszystkich miejsc opieki dla dzieci do lat 3, uprzejmie informuję.

Zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 zapewnienie instytucjonalnej opieki dla dzieci w wieku do lat 3 jest jednym z zadań własnych gminy. Dodatkowo, gminy mogą dotować i wspierać miejsca opieki utworzone przez podmioty prywatne na swoim terenie. Podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego tworzą integralną część systemu opieki dla najmłodszych dzieci. Z tego względu, program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” w ostatnich latach wspierał nie tylko gminne miejsca opieki, ale także istniejące placówki prywatne.

Odwołując się do Państwa postulatów w zakresie braku wsparcia ze środków europejskich dla miejsc już funkcjonujących, kieruję następujące wyjaśnienia. Celem interwencji¹ ze środków unijnych w zakresie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 jest wsparcie tworzenia nowych miejsc, jak miało to miejsce w poprzednich perspektywach finansowych, natomiast elementem obowiązkowym po stronie Polski jest stworzenie ze środków krajowych systemu dofinansowania do wszystkich miejsc opieki, tak aby były nim objęte już istniejące miejsca, jak i te które powstaną z Programu po zakończeniu ich wspierania w ramach Programu. Wyrazem tego jest zapis dot. kamienia milowego w

¹ W ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” 2022–2029, zwanego w tekście „Programem”

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dofinansowane przez Unię Europejską – NextGenerationEU

Krajowym Programie Odbudowy (KPO) A58G - *Wejście w życie nowelizacji ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3., zapewniającej stabilne długoterminowe finansowanie usług opieki nad dziećmi do lat 3, z terminem realizacji IIQ2024.*

Zatem, dofinansowanie do funkcjonowania otrzymują tylko podmioty, które utworzyły miejsca ze środków Programu. Dofinansowanie jest wypłacane przez 36 miesięcy, przy czym okres ten jest podzielony na 12 miesięcy oraz 24 miesiące. Warunkiem otrzymania środków jest obsadzenie miejsc na poziomie 80%, a w przypadku niedochowania wskaźnika zwrot środków za utworzenie i funkcjonowanie miejsc, które nie osiągnęły wskaźnika. Zgodnie z dokumentacją dotyczącą wdrażania programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 „Utworzone miejsca opieki nad dziećmi do lat 3 otrzymają ze środków EFS+ dofinansowanie na ich dalsze utrzymanie przez 36 miesięcy, co już zapewni ich 3-letnie funkcjonowanie. Po tym okresie Polska będzie dążyła do dalszego utrzymania miejsc, aby odpowiadać na realne zapotrzebowanie co do formy opieki i liczby potrzebnych miejsc opieki w gminach” (wersja dokumentu: 1.2, str. 385-405). Środki z FERS zostaną przekazane Polsce, jeśli zostaną osiągnięte wskaźniki wskazane w pkt 2.1. Programu. Dodatkowo zdefiniowany w Programie poziom wskaźnika 80% obsadzenia miejsc opieki wynika także z zapisów dokumentów dot. wdrażania programu FERS (załącznik nr 2 do Programu FERS).

Należy podkreślić, że nowa formuła Programu to spójne i jednolite zasady dla całej Polski. Założenia systemu zarządzania finansowaniem tworzenia i funkcjonowania miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 zostały uzgodnione z Komisją Europejską, w tym kwestia uogólnienie wysokości opłaty jaką finalnie ponosi rodzic za opiekę nad dzieckiem do lat 3 dla całego kraju. Komisja Europejska obawiała się, że miejsca tworzone przez podmioty prywatne są zbyt drogie w porównaniu do miejsc oferowanych w instytucjach publicznych. Aby doprowadzić do tego, że koszty dla rodziców nie będą odbiegać od tych ponoszonych w instytucjach publicznych, w ramach załącznika nr 2 do programu FERS uregulowano, że dofinansowanie do funkcjonowania będzie kierowane tylko do tych instytucji niepublicznych, w których obowiązuje limit 120% średniej opłaty w miastach wojewódzkich. Jest to limit dla opłaty podstawowej, a zatem nie dotyczy zajęć dodatkowych opłacanych dobrowolnie przez rodziców. Limit ten co pół roku jest aktualizowany w oparciu o dane dostępne z rejestru żłobków lub klubów dziecięcych oraz wykazu dziennych opiekunów na temat tego jak kształtują się opłaty w instytucjach niepublicznych w miastach wojewódzkich.

W miastach wojewódzkich skupiona jest obecnie największa liczba miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3 oraz przez nie zgłaszane jest największe zapotrzebowanie na takie miejsca. Jednocześnie koszty utrzymania miejsc opieki dla najmłodszych dzieci w miastach wojewódzkich, w tym wynagrodzenia opiekunów są wyższe niż w innych gminach na terenie danego województwa. Z uwagi na to iż, w przypadku niektórych miast wojewódzkich (Warszawy i Wrocławia) rodzice w instytucjach niepublicznych płacą jedynie za wyżywienie, a koszty za pobyt dzieci w instytucjach opieki pokrywane są ze środków własnych gminy, wskaźnik na poziomie 120% średniej opłaty ze wszystkich miast wojewódzkich jest pewnego rodzaju prognozą na wszystkie miasta wojewódzkie. Podmioty w instytucjach niepublicznych ustalając wysokość opłaty biorą pod uwagę rentowność prowadzenia miejsc, jak również zamożność społeczeństwa. Podmiot prowadzący miejsca w innych niż miasta wojewódzkie regionach kraju ze względu na niższe dochody społeczeństwa, nie może wygórować stawki opłaty za pobyt dziecka.

Podsumowując, podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego stanowią ważny element systemu opieki nad dziećmi do lat 3. Nie zostały wyeliminowane z możliwości uzyskania dofinansowania do tworzenia miejsc opieki i ich funkcjonowania w ramach programu MALUCH+ 2022–2029. Ponadto rodzice dzieci uczęszczających do instytucji

opieki mogą ubiegać się odpowiednio o Rodzinny Kapitał Opiekuńczy lub dofinansowanie do obniżenia opłaty za pobyt w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna (wprowadzone w ramach ww. kamienia milowego A58G).

Na koniec informuję, że zaatały przez obecny rząd Program został poddany analizie i planowane są w nim zmiany. Jednocześnie obecnie w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej trwają prace analityczne dotyczące programu Aktywny Rodzic, w ramach którego będzie przyznawane tzw. babciowe/nianiowe. Po ich zakończeniu zostanie opracowany projekt ustawy, który będzie przedmiotem procesu legislacyjnego i wówczas będą znane projektowane zasady przyznawania ww. świadczenia. Ponadto, planuje się wprowadzić nowe mechanizmy zmierzające do stworzenia miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w każdej gminie w Polsce.

Z wyrazami szacunku
z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Aleksandra Gajewska
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/